

Оксана Захарчук

ВОЛОДИМИР ЛУЦІВ: ЖЕРТОВНЕ СЛУЖІННЯ УКРАЇНИ

«Вистояти і зберегти себе, свою історичну перспективу в нинішньому жорстокому, динамічному, технологічному і мінливому світі можуть лише нації, які не втраять своєї самобутності і культури»

Володимир Луців

Постать Володимира Луціва — подвижника української духовної культури — добре відома в усьому світі. Різнобічна діяльність цієї унікальної людини охоплює різні сфери. Він здобув славу насамперед як співак-тенор і бандурист, публіцист, музичний критик, менеджер, колекціонер, культурно-громадський діяч. Свій рідкісний і різносторонній талант він поклав на вівтар служіння рідному народу, популяризації українського мистецтва в світі. Багаторічна творча праця та моральна сила митця-патріота гідна наслідування. Силою свого таланту та різновекторної діяльності Луців заслужено посідає одне з провідних місць поряд з іншими визначними діячами української діаспори.

В. Луців – бандурист

Володимир Луців народився 25 червня 1929 року у Надвірній Івано-Франківської області на Прикарпатті. Наприкінці Другої світової війни потрапив до Німеччини, де стає наймолодшим учасником капели бандуристів ім. М. Леонтовича (м. Госляр, 1947). Зустріч з кобзарем Григорієм Назаренком, керівником капели, визначила подальшу його долю як співака-бандуриста. Його улюблену бандуру зробили в майстерні братів Гончаренків. 1948 року Луців переїжджає до Великобританії, бере приватні лекції з вокалу, навчається в коледжі св. Трійці (Лондон), а з 1952 по 1957 р. студіює вокал в консерваторії св. Цецилії у Римі. Під час навчання багато концертує країнами Європи.

Слава прийшла до Луціва в 1961 році, коли він презентував Англію на III Міжнародному європейському пісенному конкурсі у Бельгії (аналог теперішнього Євробачення), де здобув перше місце. Як професійний співак (артистичний псевдонім Tino Valdi) Володимир Луців працював у міжнародних музичних ревію, концертних шоу, радіо і телевізійних програмах Рима, Лондона, співав на найбільших кораблях світу «Квін Мері» і «Квін Елізабет». Вільно володіючи багатьма європейськими мовами, виступав на престижних сценах Австралії, Австрії, Бельгії, Великобританії, Голландії, Ізраїлю, Італії, Канади, Німеччини, США, Франції, Швейцарії, Швеції та інших країн. Його дзвінкий голос, срібlistого, напрочуд м'якого тембру проникає в саму душу, і його не можна ні з ким сплутати. Луців співає серцем, надзвичайно природно, ніби розмовляє. Його спів захоплює легкістю, чистотою інтонації, гнучким фразуванням і, що дуже

важливо, чіткою дикцією. Адже саме в слові криється основний ідейний зміст твору, його образно-емоційне наповнення.

Впродовж понад 50 років співав у супроводі симфонічних оркестрів, хорів, фортеп'яно, та найбільше під його улюблену й нерозлучну бандуру Луців пропагував українські думи і народні пісні. Тісна співпраця єднала митця з чоловічим хором «Гомін» (кер. Ярослав Бабуняк) та Народним балетом «Орлик» (кер. Марія Бабич і Дмитро Парадюк) з Манчестера; їм В. Луців допоміг відбути два турне з Англії до Америки та Канади, мав з ними багато виступів. Гастролював з хором «Прометей» з Філадельфії, США (кер. Михайло Дябога). Дуже вдало поєднував звучання бандури з камерним оркестром, зокрема, з лондонським Стіва Норберта.

Свого часу Луців зробив записи на п'яти довгограючих платівках, а недавно видав три диски з кращими своїми записами (автор проекту та упорядник Орест Цимбала). Перший диск «З Україною в серці» складає естрадні пісні, серед яких твори Платона Майбороди, Анатолія Кос-Анатольського. Другий диск — «Українські пісні й думи» — включає українські народні пісні «Чорнії брови, карії очі», «Дивлюсь я на небо», «Повій, вітре» та інші. Це записи 60–70-х років, зроблені у супроводі оркестру швейцарсько-італійського радіо, хором «Гомін» з Манчестера та камерним оркестром С. Норберта. Третій диск — «Міжнародні пісні» — містить переважно європейські популярні пісні 50–70-х років. Цікаво, що більшість цих пісень перекладено українською мовою. Луців говорить: «Саме спів не дав мені асимілюватися, розчинитися серед чужинців, поміж якими я в різний час перебував. Завжди, при будь-яких обставинах, пам'ятав, що я — українець. І цим все сказано».

Впродовж десятиліть Луців організовує численні міжнародні турне хорів, танцювальних колективів та окремих виконавців за маршрутом від Європи до Америки і навпаки — зокрема, хору «Думка» з США у Європу (1985), «Візантійського хору» Мирослава Антоновича з Голландії в Україну (1990) і вже з іншим Маестро (2012), гастролей ансамблю пісні й танцю МВС України у США (1995), хору «Мрія» Львівської комерційної академії до Великобританії (2004), а також англійських хорів в Україну: жіночого «Вокальні експресії» з м. Гаддерсфілда (2005) та мішаного «Голоси Рідженсі» з м. Челтенгама (2006). Необхідно зазначити, що за його ініціативою хоровою капелою з Челтенгама вивчила 5 українських народних пісень, гімн «Ще не вмерла України» і два концерти Д. Бортнянського українською мовою. Луців був також координатором святкування 1000-ліття Хрещення України (Рим, 1988), повернення Глави УГКЦ кардинала Мирослава Любачівського в Україну (1991) та перепоховання останків патріярха Йосифа Сліпого з Апостольської Столиці до Львова (1992). За дорученням Єпископату УГКЦ координував музичну підготовку урочистих святкувань в Римі 400-річчя єднання Київської митрополії з Апостольським Престолом.

Як митець-патріот і людина з дієвою творчою енергією Володимир Луців передає особистий архів в Україну, в рідну Надвірну. Тож скарбниця української культури поповнилася унікальними матеріалами (загалом 3000 музейних одиниць). Це численні документи про історичні, культурні події, діяльність організацій і товариств за кордоном, різнопланова українознавча література, нотна бібліотека, фонотека, рукописний нотний архів, численна епістолярна спадщина, зарубіжна періодика, авторські аудіоальбоми, афіші, програми концертів, рецензії в діяспор-

ній пресі, а також колекція картин визначних художників зарубіжжя. Ці фонди є дбайливо сформовані за тематикою: духовно-релігійна, національно-визвольна, історична, мистецька, зокрема, музична, образотворча. Уся ця спадщина знаходиться в музеї Надвірнянщини. В 2001 році в Надвірній було засновано Культурно-Мистецький фонд ім. В. Луціва (головою фонду є знана скрипалька Ольга Максим'юк), метою якого є підтримка талановитої молоді Прикарпаття. За десять років Фондом було відзначено близько 40 учасників за трьома номінаціями – «Митець», «Науковець», «Громадський діяч».

Луців ініціює та організовує художні виставки українського мистецтва в галереях Великобританії, бере участь у підготовці Міжнародної конференції з боротьби з організованою злочинністю, яка відбулася в Києві у серпні 1994 року за участі представників 33-х держав світу, Організації Об'єднаних Націй та Ради Європи.

Володимир Луців має також і неабиякий літературний хист. Він є автором понад 400 статей, рецензій, репортажів на мистецьку тематику. 1999 року у Львові видавництво «Дивосвіт» опублікувало його автобіографічну книгу «Від Бистриці до Темзи». Це видання заповнює прогалину в рідкісному й завжди актуальному жанрі української літератури – мемуаристиці. Книга написана на основі багатого фактичного матеріалу, гарною українською літературною мовою, читається легко і з великим захопленням. З її сторінок вимальовується жива постать автора як енергійної, життєрадісної, повної задумів людини, готової до жертвовної праці. З листування ми довідуємось, що Луціва люди шанують і люблять за щирість, відвагу, оптимізм, гаряче серце українського патріота і цілеспрямовану працю на прославу Бога і для добра України.

Подячне слово В. Луціва на концерті-пошануванні у Львівській філармонії 26 червня 2011 р. (світлина Ю. Атаманюка)

Концерт-пошанування В. Луціва у Львівській філармонії 26 червня 2011 р. (світлина Ю. Атаманюка)

За вагомий особистий внесок у формування позитивного міжнародного іміджу України та інтеграцію українського мистецтва у світовий культурний простір Луців одержав Орден «За заслуги» III ступеня від Президента України Л. Кучми (2001) та Орден «За заслуги» II ступеня від Президента України В. Ющенко (2008). А за заслуги з відродження та утвердження Помісної Української Православної Церкви Луців нагороджений орденом Святого Миколая Чудотворця (Указ Патріярха Київського і Всієї Руси-України Філарета від 22 червня 2009 р.). За особисті заслуги перед УГКЦ та Українською державою і значний внесок в розвиток християнської культури та з нагоди 75-річчя з дня народження Луців одержав Грамоту від Преосвященного Кир Павла Василика (2004).

Впродовж своєї довгої мистецької кар'єри Володимир Луців отримав багато різних відзнак: перше місце і чашу Європи на III Міжнародному пісенному конкурсі (Бельгія, 1961), срібну медаль за виступи на кораблях «Квін Мері» та «Квін Елізабет» (1970), почесні грамоти штату Массачусетс в США (1966), Українського Конгресового Комітету Америки (США, 1980), Світового Конгресу Вільних Українців (Канада, 1981), Львова (1998) і Києва (2000), медаль Святого Володимира Великого Світового Конгресу Українців (Канада, 2008) та інші. Володимир Луців став лауреатом Міжнародної премії ім. В. Винниченка (Київ, 1993).

Володимира Луціва за кордоном називають амбасадором української музики. Адже як бандурист він виступав на всіх континентах, у десятках країн світу. Луців згадує: «За плечима тисячі кілометрів з бандурою й українською піснею [...]. І якщо струни мого голосу і бандури через звукові коливання передаються потаємним струнам душі не одному українцеві, то я можу вважати, що моя пісня-праця не пропала даремно». І насправді, високомайстерний спів Луціва допомагає позбутися комплексу меншовартости, усвідомити хто ми і чиїх батьків ми діти, що в нас є унікальна і самобутня культура з давніми традиціями та глибоким корінням.

Різностороння діяльність видатного нашого сучасника, унікальна особистість гідна великого подиву і щирого захоплення. Він створив міцний місток між українською культурою в Україні та у світі. Володимир Луців зазначав: «Я прагнув виконувати доручення чесно з повною віддачею сил, знань і досвіду для добра Церкви, для добра справи, для добра України».

